

Sygn. akt III AUa 176/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2018 r. w Szczecinie

sprawy D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 9 stycznia 2017 r. sygn. akt VI U 1103/16

zmienia zaskarżony wyrok i oddała odwołanie.

SSO del. Gabriela Horodnicka SSA Urszula Iwanowska SSA Romana Mrotek

- Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 176/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z dnia 27 marca 2015 r. odmówił D. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres od 1 lutego 2015 r., ponieważ orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 6 lutego 2015 r. ubezpieczona została uznana za osobę zdolną do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji D. S. wniosła o jej zmianę i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres wskazując, że od 1997 roku przebywała na rencie chorobowej z powodu astmy spowodowanej silną alergią i z powodu braku poprawy stanu zdrowia świadczenie to przedłużane było na kolejne okresy. W ostatnim czasie doszła kolejna choroba - chroniczny obrzęk krtani – która zagraża jej życiu. Ubezpieczona podała, że dusi się

po zetknięciu z alergenami, którymi są pył, kurz, roztocza, spaliny samochodowe. Powoduje to, że musi żyć w ręcz w sterylnych warunkach, nie może wychodzić do miasta (gdzie stykałaby się z alergenami), nie może prac ręcznie, odkurzać mieszkań. Nie może również podjąć pracy w wyuczonym zawodzie fryzjera, bo w zakładzie fryzjerskim miałyby stały kontakt z alergenami, nie może się również przekwalifikować, bo w każdej pracy będzie narażona na kontakt z pyłem i kurzem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując w całości stanowisko komisji lekarskiej ZUS wraz z argumentacją, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 9 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej D. S. nadal po dniu 31 stycznia 2015 r. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 31 stycznia 2017 r.

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

D. S. urodziła się w dniu (...) r. Legitymuje się ona wykształceniem zawodowym – fryzjerka. W wyuczonym zawodzie ubezpieczona pracowała przez 1,5 roku, od 1 maja 1982 r. do 31 grudnia 1983 r., a następnie przez około 3 lata jako telefonistka w latach 1984-1987.

W okresie od 1 września 1997 r. do 31 stycznia 2015 r. D. S. uprawniona była do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Kolejny wniosek o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia ubezpieczona złożyła w organie rentowym 31 grudnia 2014 r. U D. S. na dzień złożenia wniosku o rentę oraz na dzień wydania zaskarżonej decyzji istniały podstawy do rozpoznania:

- alergii pod postacią kontaktowego zapalenia skóry, miernie nasilonego nieżyty nosa i gardła
- astmy oskrzelowej przewlekłej, bez cech niewydolności oddechowej; epizody obrzęku krtani w wywiadzie
- wyprysku kontaktowego skóry dłoni bez cech remisji
- nadwrażliwości na NLPZ w wywiadzie, polialergii wziewnej i pokarmowej,

Obecny stan zdrowia ubezpieczonej czyni ją nadal po dniu 31 stycznia 2015 r. osobą częściowo niezdolną do pracy, na okres do 31 stycznia 2017 r. Ubezpieczona z polialergią wziewną, pokarmową i kontaktową, wrażliwa na wiele czynników życia codziennego, nawet mimo długiego niepracowania w wyuczonym zawodzie fryzjera, jest nadal częściowo niezdolna do pracy po 31 stycznia 2015 r., zarówno w zawodzie fryzjera jak i telefonistki, a przyczyną niezdolności do pracy o charakterze częściowym jest ogólny stan zdrowia ubezpieczonej, który w zakresie schorzeń alergicznych czyni ją niezdolną do pracy ze względu na znaczne nasilenie zmian skórnych.

Po ustaleniu powyższego stanu faktycznego oraz na podstawie art. 57 i 58 w związku z art. 12 i 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j. t. Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.; powoływana dalej jako: ustawa emerytalno-rentowa), Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione.

Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że w niniejszej sprawie przedmiot sporu sprowadzał się do ustalenia, czy D. S. w dacie składania wniosku o świadczenie rentowe oraz w dacie wydania zaskarżonej decyzji, była osobą niezdolną do pracy w rozumieniu przepisów ustawy emerytalno-rentowej.

Ustalenia w tym przedmiocie zostały poczynione przez sąd meriti w oparciu o analizę dokumentacji rentowej i medycznej D. S. oraz w szczególności na podstawie przeprowadzonego w toku postępowania sądowego dowodu z opinii biegłych sądowych lekarzy z zakresu pulmonologii i alergologii, otolaryngologii i medycyny pracy, tj. lekarzy o specjalnościach odpowiadających schorzeniom zgłaszanym przez ubezpieczonej. Sąd Okręgowy miał na uwadze, że biegli sądowi lekarze – na podstawie analizy źródłowej dokumentacji medycznej, zebranego od ubezpieczonej wywiadu oraz po przeprowadzeniu badań – rozpoznali u D. S. wskazane w uzasadnieniu niniejszego wyroku

schorzenia. Badania przeprowadzone przez biegłych wykazały, że wnioskodawczyni jest nadal po 31 stycznia 2015 r. osobą częściowo niezdolną do pracy, na okres do 31 stycznia 2017 r. Przyczyną długotrwałej niezdolności do pracy są zmiany o charakterze przewlekłego wyprysku dłoni. Zmiany utrzymują się przewlekłe, dają duży dyskomfort i przyczyniają się do ograniczenia zdolności do pracy zarobkowej jako fryzjerka, w narażeniu na alergeny występujące w płynie do trwałej ondulacji, farbach do włosów i środkach pielęgnacji włosów, jak również telefonistka w bezpośrednim długotrwałym kontakcie z dłońmi.

Dalej Sąd Okręgowy wyjaśnił, że wobec nieprecyzyjnego sformułowania wniosków opinii przez biegłego z zakresu medycyny pracy oraz odnosząc się do zastrzeżeń PKL ZUS sformułowanych w piśmie procesowym z dnia 15 czerwca 2016 r. - sąd ten zobowiązał do jednoznacznego wypowiedzenia się biegłych z zakresu pulmonologii i alergologii oraz medycyny pracy czy ubezpieczona nie może pracować jedynie w zawodzie fryzjerki, czy też jest niezdolna do pracy na stanowisku telefonistki. Biegli specjalności w opinii uzupełniającej wskazali, że wnioskodawczyni z polialergią wziewną, pokarmową i kontaktową, wrażliwa na wiele czynników życia codziennego, nawet mimo długiego niepracowania w wyuczonym zawodzie fryzjera, jest nadal częściowo niezdolna do pracy po 31 stycznia 2015 r., a przyczyną niezdolności do pracy o charakterze częściowym jest ogólny stan zdrowia ubezpieczonej, który w zakresie schorzeń alergicznych czyni ją niezdolną do pracy ze względu na znaczne nasilenie zmian skórnych. Ostatecznie biegli sądowi łącznie uzupełnili opinię dnia 6 października 2016 r. wskazując, że ubezpieczona z uwagi na ogólny stan zdrowia, który w zakresie schorzeń alergicznych czyni ją niezdolną do pracy ze względu na znaczne nasilenie zmian skórnych jest osobą częściowo niezdolną do pracy do 31 stycznia 2017 r. Zaznaczyli, że pracy w wyuczonym zawodzie fryzjera nie będzie mogła wykonywać, natomiast w zakresie innych zawodów możliwa będzie ponowna ocena stanu zdrowia pod kątem jej przydatności do pracy po upływie tego okresu. W ocenie sądu meriti takie stanowisko jest uzasadnione, z jednej strony stwierdzeniem znacznego nasilenia zmian skórnych w momencie opiniowania i krótkim okresem do ponownego badania.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że po analizie akt sprawy doszedł do przekonania, iż ocena stanu zdrowia ubezpieczonej dokonana przez biegłych powołanych przez sąd spełnia wszystkie wymagania stawiane przez sąd opiniom biegłych i uwzględnia również wymogi prawne stawiane przez ustawodawcę przy orzekaniu o niezdolności do pracy. Została wydana przez biegłych specjalistów posiadających wieloletnią praktykę zawodową, cieszących się dużym autorytetem. Sporządzone opinie cechują się jasnością i spójnością, a wnioski z nich wypływające są logiczne i przekonująco uzasadnione, dlatego też rzetelność i fachowość powyższych ustaleń nie budzi żadnych wątpliwości.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że przy występujących u ubezpieczonej schorzeniach, stopniu ich zaawansowania, jest ona nadal częściowo okresowo niezdolna do pracy zgodnie z posiadanym wykształceniem i kwalifikacjami do 31 stycznia 2017 r.

Jednocześnie sąd pierwszej instancji zaznaczył, że przedmiotowy wyrok zapadł w dniu 9 stycznia 2017 r., a więc już w tym okresie ubezpieczona winna złożyć kolejny wniosek o ustalenie prawa do świadczenia i poddać się badaniu przez orzeczników organu, na co wskazywali biegli sądowi.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, iż ubezpieczona spełniła łącznie wszystkie warunki przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy określone w art. 57 i 58 ustawy emerytalno-rentowej, posiada bowiem wymagany okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego (okoliczność niesporna) i została uznana za osobę okresowo niezdolną do pracy nadal po dniu 31 stycznia 2015 r. do 31 stycznia 2017 r.

Kierując się powyższą argumentacją, sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej D. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do nadal po dniu 31 stycznia 2015 r. do 31 stycznia 2017 r.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w całości nie zgodził się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który w wywiedzionej apelacji zarzucił mu:

- naruszenie prawa materialnego - art. 57 ust. 1 pkt. 1 w związku z art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej poprzez uznanie, że stan zdrowia wnioskodawczyni uzasadniał przyznanie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania

ewentualnie:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu skarżący między innymi podniósł, że opinie biegłych sądowych sporządzone w sprawie nie uzasadniają i nie dają podstaw do wydania orzeczenia o częściowej niezdolności do pracy.

Apelujący podkreślił, że częściowa niezdolność do pracy polega na utracie w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji formalnych i rzeczywistych, czyli wiedzą i faktycznymi umiejętnościami nabytymi przy wykonywaniu określonego zakresu prac. Natomiast ocena dokumentacji medycznej z przebiegu leczenia oraz wykonane badania czynnościowe wskazywały, że istniejące schorzenia przebiegają bez cech niewydolności oddechowej, bez epizodów obrzęków krtani, występowały jedynie objawy nasilonego nieżyty nosa oraz okresowo występowały zmiany skórne o charakterze uczuleniowym w stopniu, które na dzień badania przez lekarzy orzeczników nie były znaczne. Występujące u wnioskodawczyni schorzenia poddają się farmakoterapii i jak wynika z dokumentacji medycznej nie wymagały hospitalizacji czy istotnych zmian leczenia. Lekarz leczący ubezpieczoną nie dokumentuje istotnych odchyłeń, wskazuje jedynie na konieczność leczenia oraz kontroli specjalistycznej. Okresowe nasilenia zmian skórnych mogą być leczone w ramach czasowej niezdolności do pracy i stanowią jedynie przeciwwskazania do wykonywania niektórych prac.

Reasumując, zdaniem organu rentowego, opis stanu zdrowia ubezpieczonej nie uzasadnia przyznanie jej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W odpowiedzi na apelację D. S. działając przez pełnomocnika, wniosła o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania przed sądem drugiej instancji, w tym kosztów zastępstwa prawnego, wedle norm przepisanych wskazując, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu i jako taki winien się ostać, z kolei zarzut podniesiony w apelacji jest bezzasadny i nie zasługuje na uwzględnienie. Ubezpieczona na poparcie tego stanowiska przytoczyła wnioski opinii sporządzonych przez biegłych w niniejszej sprawie z zakresu pulmonologii i alergologii oraz medycyny pracy zarówno głównej jak i uzupełniającej.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona.

Na wstępie wskazać należy, że postępowanie apelacyjne, jakkolwiek jest postępowaniem odwoławczym i kontrolnym, to jednakże zachowuje charakter postępowania rozpoznawczego. Oznacza to, że sąd odwoławczy posiada swobodę jurysdykcyjną i kompetencję do ponownej samodzielnej oceny materiału procesowego, ograniczoną jedynie granicami zaskarżenia. Merytoryczny charakter orzekania sądu drugiej instancji polega więc na tym, że ma on obowiązek poczynić własne ustalenia i ocenić je samodzielnie z punktu widzenia prawa materialnego, a więc dokonać subsumcji. Z tego też względu sąd ten może, a jeżeli je dostrzeże - powinien, naprawić wszystkie stwierdzone w postępowaniu apelacyjnym naruszenia prawa materialnego popełnione przez sąd pierwszej instancji i to niezależnie od tego, czy zostały one podniesione w apelacji, jeśli tylko mieszczą się w granicach zaskarżenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CKN 812/98, LEX nr 40504).

W niniejszej sprawie, jakkolwiek sąd pierwszej instancji przeprowadził prawidłowo postępowanie dowodowe i ustalił stan faktyczny, który sąd odwoławczy przyjmuje za własny, to jednak dowolnie przyjął, że ubezpieczona jest nadal po dniu 31 stycznia 2015 r. osobą częściowo niezdolną do pracy do 31 stycznia 2017 r.

Mając na uwadze treść apelacji i zawarte w niej zarzuty organu rentowego odnośnie tego, że ubezpieczona D. S. nie jest osobą niezdolną do pracy, tak jak to wskazano w zaskarżonej decyzji, Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe. W tym celu Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z ustnej uzupełniającej opinii biegłej z zakresu alergologii W. W. na okoliczność czy ubezpieczona zachowała zdolność do pracy na stanowisku telefonistki, pracownika handlowego po dniu 31 stycznia 2015 r. oraz z opinii biegłej M. P. na okoliczność czy D. S. jest zdolna do wykonywania pracy po dniu 31 stycznia 2015 r.

W oparciu o powyższe, Sąd Apelacyjny dodatkowo ustalił, co następuje:

Zmiany na skórze dłoni pojawiły się u ubezpieczonej od 18 roku życia. Mimo tego ubezpieczona kontynuowała naukę w zawodzie fryzjera i pracę w tym zawodzie podjęła. W późniejszym okresie ubezpieczona pracowała jako telefonistka.

dowód: ustana opinia uzupełniająca biegłej pulmonolog e-protokół rozprawy

z dnia 20 marca 2018 r.

Ubezpieczona nie powinna być zakwalifikowana do szkoły, gdzie uczyła się do zawodu fryzjera. Przy odpowiednim wywiadzie, ujawniłyby się pierwsze objawy alergii.

dowód: ustana opinia uzupełniająca biegłej specjalisty medycyny pracy e-

protokół rozprawy z dnia 7 listopada 2018 r.

Ubezpieczona w sposób nienależyty pielęgnuje dłonie. W dokumentacji medycznej od dermatologa znajdują się wzmianki o tym, że nasilenie zmian skórnych występuje po kontakcie z detergentami. Jeżeli ubezpieczona nie będzie używać rękawiczek w codziennym otoczeniu, czy też nie używa ich do obierania owoców i warzyw, to zmiany skórne będą długotrwałe. Używanie rękawiczek chroniłoby ubezpieczoną przed kontaktem z substancjami drażniącymi czy uczulającymi.

Podjęcie pracy eliminowałoby codzienny kontakt ubezpieczonej z detergentami uczulającymi w domu, tj. metalowe sztućce czy garnki, które myje w domu. Ubezpieczona na co dzień nie zachowuje należytej pielęgnacji dłoni.

dowód: ustana opinia uzupełniająca biegłej pulmonolog e-protokół rozprawy

z dnia 20 marca 2018 r.

Ubezpieczona mogłaby pracować na otwartym rynku pracy, z wyłączeniem prac narażających na kontakt z metalami, nie mogłaby pracować z pieniędzmi i z narażeniem na detergenty. Mogłaby być zatrudniona jako doręczycielka przesyłek, telefonistka. Mogłaby pracować jako pracownik stoiska.

dowód: ustana opinia uzupełniająca biegłej pulmonolog e-protokół rozprawy

z dnia 20 marca 2018 r.

ustana opinia uzupełniająca biegłej specjalisty medycyny pracy e-

protokół rozprawy z dnia 7 listopada 2018 r.

Na dzień 1 października 2015 r. u ubezpieczonej występowały na dłoniach zmiany skórne, jednakże wynikało to z nieprzestrzegania profilaktyki. U ubezpieczonej występują okresy remisji.

dowód: ustana opinia uzupełniająca biegłej pulmonolog e-protokół rozprawy

z dnia 20 marca 2018 r.

W przypadku nagłych zaostrzeń choroby, ubezpieczona może korzystać ze zwolnień lekarskich.

dowód: ustana opinia uzupełniająca biegłej specjalisty medycyny pracy e-

protokół rozprawy z dnia 7 listopada 2018 r.

Sąd odwoławczy uznał, że dopiero skonfrontowanie faktycznego stanu zdrowia ubezpieczonej, posiadanych kwalifikacji i charakteru pracy dotychczas wykonywanej, z jej przeciwwskazaniem do wykonywania zatrudnienia, pozwalało dokonać prawidłowej oceny zdolności do pracy zgodnie z art. 12 i 13 ustawy emerytalno-rentowej.

Podkreślenia wymaga w pierwszej kolejności, że w postępowaniu sądowym ocena niezdolności do pracy, a co za tym idzie również weryfikacja orzeczeń lekarzy orzeczników, wymaga zasięgnięcia wiadomości specjalnych. Przy czym, oceny niezdolności do pracy w tych sprawach nie można dokonywać w oparciu o opinie lekarzy leczących ubezpieczonego, bowiem podstawowym dowodem w sprawach o rentę jest dowód z opinii biegłego. Z istoty i celu tego rodzaju dowodu wynika, że jeśli rozstrzygnięcie wymaga wiadomości specjalnych, dowód z opinii jest konieczny. W takim wypadku sąd nie może poczynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1974 r., II CR 748/74, LEX 7618). Sąd ocenia opinie biegłych pod kątem ich logiki, spójności oraz tego, czy odpowiadają one na postawione tezy dowodowe.

Jednocześnie należy wyjaśnić, że o niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena, czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Dotyczy to również schorzeń o przewlekłym charakterze, które niewątpliwie występują u ubezpieczonej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2000 r., II UKN 113/00, OSNP 2002/14/343). Schorzenia te muszą naruszać sprawność organizmu w znacznym stopniu na dłuższy okres czasu. Kluczowa dla stwierdzenia, czy rozpoznane u ubezpieczonej schorzenia czynią ją nadal niezdolną do pracy, jest zatem ocena elementu „znacznosci” ograniczenia jej zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych przez nią kwalifikacji, czyli pracy tej wyuczonej i tej wykonywanej w przebiegu życia zawodowego. Zaznaczyć także trzeba, że niezdolność do pracy w stopniu mniejszym niż „znaczny” nie jest niezdolnością do pracy objętą ochroną rentową (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2010 r., I UK 22/10, LEX nr 607130 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17 września 2013 r., III AUa 1088/13, LEX nr 1381335).

Sąd pierwszej instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu otolaryngologii (E. B.), pulmonologii i alergologii (W. W.) oraz medycyny pracy (M. P.). Została również przeprowadzona uzupełniająca opinia biegłych medycyny pracy i alergologa. Dodatkowo na etapie postępowania odwoławczego przeprowadzona została opinia uzupełniająca przez biegłych lekarzy alergologa i specjalisty medycyny pracy.

Biegli wydający w niniejszej sprawie w sposób jednoznaczny orzekli, że ubezpieczona nie jest zdolna do pracy w charakterze fryzjerki. Jednakże zauważyć należy, że już biegła otolaryngolog wskazywała, iż ubezpieczona jest zdolna do pracy z wyłączeniem stanowisk w narażeniu na alergen, biegła odniosła się przy tym do wskazanego przez ubezpieczoną zawodu telefonistki. Również słuchane na etapie postępowania odwoławczego biegłe zgodnie uznały, że ubezpieczona jako telefonistka może pracować, jak również nie utraciła zdolności do zatrudnienia na otwartym rynku pracy, jednakże z wykluczeniem stanowisk z narażeniem na alergen.

Biegli wydali opinie na podstawie zgromadzonej w aktach sprawy dokumentacji lekarskiej oraz badania podmiotowego i przedmiotowego ubezpieczonej. Zatem ocena stanu zdrowia D. S. dokonana została całościowo. Biegli lekarze o specjalnościach adekwatnych do schorzeń eksponowanych przez ubezpieczoną na dzień wydania decyzji, przedstawili w sprawie wyczerpujące uzasadnienie swojego stanowiska. Dlatego w ocenie sądu odwoławczego

opinie spełniają wszystkie kryteria, jakie powinny spełniać, a więc są zgodne z zasadami logiki, wiedzą powszechną, poziomem wiedzy biegłych oraz dostarczają odpowiedzi na postawione w sprawie pytania konieczne dla jej rozstrzygnięcia.

Sąd odwoławczy zwraca jednak uwagę, że w sprawie o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie ustawy emerytalno-rentowej nie samo schorzenie jest podstawą do przyznania wnioskowanego świadczenia, ale ustalenie czy i w jakim zakresie naruszyło ono stan zdrowia ubezpieczonego ograniczając czy eliminując możliwość zarobkowania przez niego. I to właśnie było przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym w szczególności opinie biegłych oraz dokumentacja lekarska ubezpieczonej, pozwolił na ostateczne ustalenie, że D. S., mimo występujących nadal u niej schorzeń, po dniu zakończenia pobierania wcześniej przyznanego świadczenia rentowego tj. na dzień 1 lutego 2015 r., pomimo występujących u niej schorzeń nie była osobą niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy emerytalno-rentowej.

Nie można pomijać również okoliczności, na które zwróciły biegłe na etapie postępowania odwoławczego, że jeszcze przed rozpoczęciem przez ubezpieczoną nauki w szkole o profilu fryzjerskim, u ubezpieczonej występowały reakcje alergiczne i ubezpieczona w ogóle nie powinna podejmować nauki w tym charakterze, jak również nie powinna pracować jako fryzjerka. Mimo tego, ubezpieczona skończyła szkołę i przez krótki wykonywała pracę jako fryzjerka. Wobec czego należało uznać, że ubezpieczona istniejące schorzenie wniosła do zatrudnienia.

Przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy nie można było skupić się wyłącznie na kwalifikacjach uzyskanych przez ubezpieczoną w związku z ukończeniem szkoły oraz zdobytym zawodem. Sąd odwoławczy miał również na uwadze te kwalifikacje ubezpieczonej, które zdobyła w trakcie podejmowanego zatrudnienia, a więc kwalifikacje do zatrudnienia w charakterze telefonistki. Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, ubezpieczona, po dniu wydania zaskarżonej decyzji, była zdolna do wykonywania pracy telefonistki, jak również do podjęcia innych prac, jak na przykład do zatrudnienia w charakterze pracownika stoiska, przedstawiciela handlowego. Jedynym przeciwwskazaniem jest wykonywanie pracy, która wiąże się z narażeniem na alergen. Powyższe nie pozwala na przyznanie D. S. prawa do renty określonej w ustawie emerytalno-rentowej na dalszy okres.

Niewątpliwie ubezpieczona cierpi na dolegliwości związane z pojawianiem się wykwitów na dłoniach po kontakcie z alergenami. Jednakże podkreślić należy, że ubezpieczona winna również podejmować starania, aby przeciwdziałać kontaktowi z alergenami, np. używać rękawiczek. Biegłe zwracały uwagę, że podjęcie zatrudnienia może nawet wpłynąć korzystnie na stan zdrowia ubezpieczonej, bowiem nie będzie ona narażona na czynniki, na które narażona jest wykonując różnego rodzaju prace domowe. Biegłe zwróciły bowiem uwagę, że pomimo odsunięcia ubezpieczonej przez okres prawie 20 lat od zatrudnienia schorzenia nadal występują (i to z okresem zaostrzenia w czasie badania przez biegłą alergolog w dniu 1 października 2015 r. wyprysk kontaktowy bez cech remisji), podczas gdy w badaniu przez lekarza orzecznika (pojedyncze drobne nadżerki na palcach rąk i miejscowe dorbonopłatkowe złuszczenie w przestrzeniach międzypalcowych rąk) i komisję lekarską (na grzbiecie rąk cechy lichenizacji, bez ostrego stanu zapalnego) takie zaostrzenie nie występowało, podobnie jak na rozprawie w dniu 7 listopada 2018 r. Zatem ostatecznie biegłe uznały, że ubezpieczona może wykonywać prace np. telefonistki i inne prace z przeciwwskazaniem prac, w których występuje narażenie na alergen, a przy tym zmiana środowiska, w którym przebywa ubezpieczona może mieć pozytywny wpływ na stan jej zdrowia.

Odnosnie akcentowanego w toku postępowania apelacyjnego występującego u ubezpieczonej obrzęku krtani, należy zwrócić uwagę, że ten objaw był także akcentowany na etapie postępowania przed organem rentowym i w toku postępowania dlatego sąd pierwszej instancji przeprowadził dowód z opinii otolaryngologa – dr E. B., która na podstawie dostępnej w aktach dokumentacji medycznej (także tej przedłożonej przez ubezpieczoną), badania przedmiotowego i podmiotowego ubezpieczonej przeprowadzonego w dniu 8 czerwca 2015 r. ustaliła, że występujący u skarżącej obrzęk krtani nie ma charakteru ostrego, wnioskodawczyni miała wówczas prawidłową fonację i nie prezentowała objawów duszności. Podkreśliła przy tym, że alergolog, który wystawił ubezpieczonej wynik konsultacji specjalistycznej z dnia 1 czerwca 2015 r. oparł diagnozę na badaniu stroboskopowym, które jest dużo dokładniejsze, ale w zaleceniach wskazał konieczność unikania czynników alergizujących. Po przeprowadzeniu analizy dokumentacji

medycznej i po badaniu ubezpieczonej biegła uznała, że jest ona zdolna do pracy z wyłączeniem stanowisk w narażeniu na alergeny. Zatem występowanie obrzęku krtani na dzień 1 lutego 2015 r. nie powodowało znacznego naruszenia sprawności organizmu ubezpieczonej, które skutkowałyby uznaniem jej niezdolności do pracy na podstawie art. 12 ustawy emerytalno-rentowej.

Uwzględniając powyższe oraz uznając apelację organu rentowego za uzasadnioną Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł co do istoty sprawy zmieniając zaskarżony wyrok i oddalając odwołanie (art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.).

SSA Romana Mrotek SSA Urszula Iwanowska del. SSO Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk